

Terugmeldingen

Bergeend, *Tadorna tadorna*, Arnhem 6098958

Op 4 oktober 2013 werd deze bergeend dood gevonden aan de Kooiweg te Buren, Ameland. Hij bleek ruim twaalf jaar daarvoor geringd te zijn als pul in Den Oever door Bert Winters. Bert vertelde ons het achterliggende verhaal: "In juni 2001 trof Barbara v.d. Molen nabij Den Oever een doodgereden Bergeend vrouwtje aan met nog vijf levende pullen. Bergeenden broeden in een ruime kring rond Den Oever en de moeders geleiden hun jongen naar het wad van Den Oever om daar een crèche te vormen. Deze pullen zijn in eerste instantie naar het vogelasiel 'De Bonte Piet' gebracht om ze na een maandje, was mijn voorstel, vrij te laten bij de crèche. Eerst natuurlijk wel ringen, want je wilt heel graag weten hoe dit afloopt en de pootjes waren nu dik genoeg voor een ring. Na loslaten begonnen de pullen meteen te slobberen en kwamen twee "nannies" er op af. Ze escorteerden de pulletjes naar de grote groep van meer dan 100 soortgenoten. Ik was bijna tot tranen toe geroerd.

Een goede strategie om met verweesde Bergeendpullen om te gaan: minder zorgen en kosten voor het asiel en, kennelijk, betere overlevingskansen voor de eenden. Daarvoor is het bewijs nu geleverd."

Een mooie illustratie van de zin van het ringen van vogels in asielen. De gegevens stellen ons in staat te evalueren wat het lot is van de losgelaten vogels. En dat levert soms mooie verhalen op zoals in dit geval.

Met dank aan Bert Winters

Goudplevier, *Pluvialis apricaria*, Arnhem 1508556

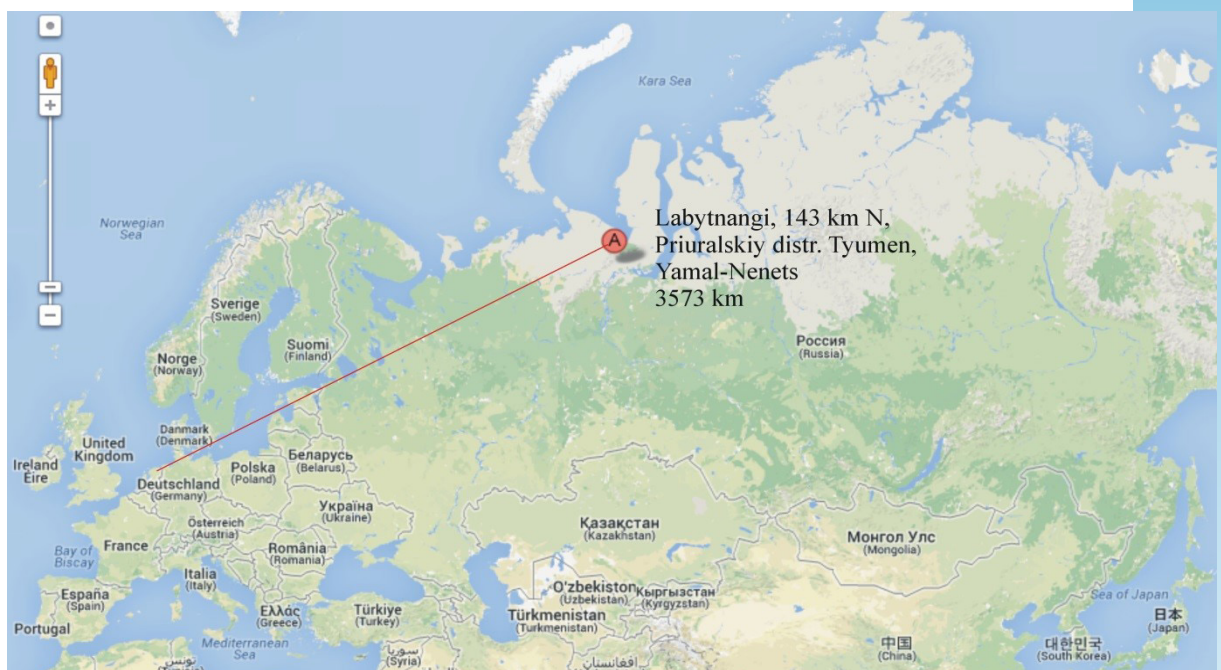
Het is zaterdagavond 26 oktober 2013 als ik bedenk dat het al weer een tijdje geleden is dat ik "Griel" raadpleegde. Het is altijd plezierig als je merkt dat één van "jouw" vogels ergens ontdekt is. Meestal is dat niet het geval, maar soms heb je geluk. Zo ook op deze avond. Het blijkt dat er een terugmelding binnengekomen is van een goudplevier die mijn ringmaat Minko van der Veen en ik onder het net kregen op 15 januari 2007. Nadat ik de inhoud van deze terugmelding goed in me had opgenomen, pakte ik mijn dagboeknotities er bij en daaruit bleek het volgende:

"We stonden op die bewuste winterdag pal aan de noordzijde van de snelweg Groningen-Drachten op geschikt "vogelland" gelegen in "De Drie Polders". Ongeveer op deze hoogte ligt aan de zuidzijde van de snelweg het Leekstermeer. Er stond een stevige wind, zodat we de rem er opgezet hadden, waardoor het net zachtjes naar de grond ging en we geen slachtoffers maakten door een te snel neerslaand wilsternet. Ik heb verzuimd om windrichting en windkracht op te schrijven, vermoedelijk omdat we meteen aan de bak moesten. Binnen 10 minuten nadat we vangklaar waren, kregen we al 3 vogels onder het net en even later 5. De grootste trek deed Minko toen hij 13 goudplevieren wist te vangen, waaronder 1 met een ring. Even daarvoor ving hij 2 uit 2 en daar zat ook een geringde bij. Tegen het einde van de middag vingen we nog een Kievit en dat bracht het totaal op 35 wilsters en 1 Kievit. Daar waren we best tevreden mee!

Figuur 1. Arend Veenstra in de weer met enkele gevangen wilsters in De Drie Polders op 15 januari 2007.

Als je weer thuis bent, probeer je er snel achter te komen waar de reeds geringde vogels vandaan komen en wie ze geringd hebben. De ene goudplevier was geringd op 26 oktober 2005 te Oudega (bij Sneek) door de heer A. van der Veen uit Abbega, de andere goudplevier werd precies een jaar later geringd, op 26 oktober 2006, te Gerkesklooster door de heer H. Dijkstra te Munnikezijl. (Wel toevallig dat ik ook op 26 oktober deze gegevens boven water haal).

Figuur 2. Ringlocatie van de op 15 januari door Minko van der Veen en Arend Veenstra gevangen goudplevier.

En dan nu de terugmelding die vanavond uit mijn computer rolde. Het bleek niet alleen dat het opnieuw één van die 35 wilsters was die we op 15 januari 2007 daar in “De Drie Polders” bij de snelweg onder het net kregen, maar ook dat deze vogel teruggemeld werd uit Aziatisch Rusland. Hij werd dood gevonden ten oosten van het Oeralgebergte, betrekkelijk dicht bij de plek waar de rivier de Ob uitmondt in een zeearm, die uiteindelijk langs het schiereiland Jamal in de Noordelijke IJszee uitkomt (zie bijgaand kaartje) Als je de situatie op dit kaartje bekijkt, vraag je je af waarom deze wilster, zoals gebruikelijk, niet vanuit zijn broedgebied naar het zuiden trok, maar het Oeralgebergte overstak en naar het verre westen vloog. Op dergelijke vragen krijg je geen antwoord, maar als wilsterflapper is het leuk dat sommige vogels een dergelijk “afwijkend” trekgedrag vertonen. Deze goudplevierman vloog 3573 km. nadat hij bij ons in het net terecht kwam. Omdat uit onze gegevens blijkt dat wij nog nooit een goudplevier zover uit het noordoosten teruggemeld kregen, leek het me de moeite waard via “Op het Vinkentouw” hiervan melding te maken. Hopelijk levert het nog enige reacties op. Slechts éénmaal kregen wij een Kievit teruggemeld uit deze verre streken, en wel uit Omsk, maar daar was het tot nu toe bij gebleven.

Arend Veenstra

Krombekstrandloper, *Calidris ferruginea*, Stavanger 8L05251

Op 29 oktober 2013 schreef ringer Jan de Jong ons het volgende:

“Van een waarnemer (Lammert Damsma) uit Dokkum kreeg ik de resten van de vogel en ALLEEN een gele vlag (zonder ring). Als onderhoudsman van het voetbalveld in Dokkum vond hij de resten van de vogel. Na veel pluiswerk op internet schakelde ik Ringersnet in. Via Ringersnet kwam ik mede door de goede tip van Arne Hegemann erachter dat het stellig om een Krombekstrandloper zou gaan. Hierbij de terugmelding die ik mocht ontvangen uit Noorwegen. Voor Nederland zijn er volgens OHV 127 voor de Krombekstrandloper slechts 4 buitenlandse ringvondsten bekend (1911-2012). Mogelijk is dit de vijfde?”

Figuur 3. De in Dokkum gevonden vleugel van een krombekstrandloper met de gele vlag met letters AAE.

De gegevens uit Noorwegen wijzen uit dat de vogel is geringd als eerste kalenderjaar door Sveinung Remøy, lid van de Sunnmøre Ringing Group, op 22 augustus 2013 te Makkevika (Giske Ornithological Station), Giske, Møre & Romsdal, Noorwegen (62.30N, 06.02E).

Inderdaad betreft het pas de vijfde buitenlandse krombekstrandloper die in Nederland wordt teruggemeld. Eerdere gevallen betroffen vogels uit Finland (1963), Noorwegen (1978),

Zweden (1985), en Duitsland (2003). Er zijn acht terugmeldingen uit het buitenland van Nederlandse krombekken op een totaal van 185 geringde vogels.

Bosuil, *Strix aluco*, Arnhem 6072385

Op 10 november 2013 ontving Harrie Linckens een terugmelding van deze bosuil die in 1993 door hem als nestjong geringd was. De vogel was geschept door een auto op de zeer respectabele leeftijd van 20 jaar en 7 maanden. Harrie schreef: "De oudste Bosuil in de tabel van Roland Staav, 21 jaar en 6 maanden, is afkomstig uit Engeland. Is deze Bosuil misschien de oudste van Nederland? En hij had nog ouder kunnen worden als die niet het slachtoffer was geworden van het drukke verkeer."

In de database van het Vogeltrekstation is daarom wat naspeurwerk gedaan. Er bleken zes bosuilen te zijn die ouder waren dan deze vogel. Echter, de 'oudste' vier daarvan betreffen gevallen waarvan uitsluitend de ring werd gevonden. Voor de zekerheid is met de vier publieke melders van deze ringen gemailed, en van alle vier is uiteindelijk een reactie ontvangen. Deze melders bevestigen allemaal dat ze inderdaad alleen een ring hadden gevonden, en geen resten van de vogel. Eén van de melders voegt er aan toe dat de ring "er zo te zien al een tijdje gelegen had". We kunnen er dus van uit gaan dat deze vier vogels niet zo oud zijn geworden als de vinddatum van de ring doet vermoeden. Van de twee overige gevallen is er één die echt ouder is dan de vogel van Harrie. Het betreft een vogel die na iets meer dan 22 jaar dood werd gevonden en is gedetermineerd als 'uil', en dus op het moment van de vondst niet heel lang dood kan zijn geweest. Van de andere vogel is na bijna 21 jaar de poot met ring gevonden. Een exacte overlijdensdatum is dus niet bekend. Wel weten we dat dezelfde vogel minder dan een jaar voor de vondst nog levend gecontroleerd was. Waarschijnlijk is Harrie's uil in werkelijkheid net wat ouder dan deze vogel. Een heel mooie tweede plaats dus!

Koolmees, *Parus major*, Arnhem BA 28892

Deze grappige terugmelding bereikte ons via de blogspot van Henri Bouwmeester. Eén van de anekdotes gaat over een dag in oktober 2012 toen hij met Holmer Vonk zat te ringen op Vlieland. Henri vertelt: "Holmer meldde tijdens een gesprekje na het avondeten terloops dat hij thuis in de achtertuin ook nog een onbekende Nederlandse ring had gecontroleerd bij een koolmees. Dan veer ik toch altijd even overeind en vraag naar het ringnummer. Hij kwam uit de serie BA 28... was het antwoord. Die moet dan van ons zijn!!!! En inderdaad, Holmer zocht meteen de gegevens erbij en begon de terugvangst in te tikken in het ring-invoerprogramma GRIEL van de Nederlandse ringcentrale. Ondertussen belde ik met Hanneke thuis in Raalte en vroeg of zij onze gegevens ook meteen even kon intikken. En zo geschiedde dat we binnen enkele minuten de ring- en meldgegevens aan elkaar hadden gekoppeld. Een klik op de knop voor de terugmelding en voilà. Het bleek dus om een koolmees te gaan die op 14 oktober in Raalte was geringd en 17 uur later (!!!!), de volgende ochtend in Doesburg bij Holmer in de tuin werd teruggevangen op 42 km afstand. Een heel toevallige terugvangst tussen ringplekken van twee ringmaatjes en dan ook nog eens een heel snelle terugmelding.